

1. ΠΩΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΕΙΤΑΙ Η ΕΥΡΩΠΗ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 06/05/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 06/05/2023

Σελίδα: 47

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Πώς βαθμολογείται η Ευρώπη

Οι πολεμικές συγκρούσεις που ξέσπασαν στο Σουδάν πριν από τρεις ακριβώς εβδομάδες και η επείγουσα ανάγκη για τον απεγκλωβισμό όχι μόνο του διπλωματικού προσωπικού πολλών χωρών αλλά και χιλιάδων πολιτών έφεραν στο προσκήνιο τη δυνατότητα ενιαίας ευρωπαϊκής παρέμβασης ή έστω μεγαλύτερου συντονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι ακόμα νωρίς για μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών προσπαθειών. Σύμφωνα πάντως με τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία, οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν απεγκλωβίσει τις πρώτες δύο εβδομάδες από το ξέσπασμα στις 15 Απριλίου των εχθροπραξιών στον Χαρτούμ πάνω από 1.200 ευρωπαίους πολίτες, ανάμεσά τους και πολλούς συμπατριώτες μας. Ο αριθμός αυτός είναι πολύ υψηλότερος από τον αριθμό των Αμερικανών ή Βρετανών που είχαν κατορθώσει να εγκαταλείψουν το Σουδάν με τη βοήθεια των δικών τους κυβερνήσεων.

Δεν γνωρίζουμε τις επιχειρησιακές λεπτομέρειες των ευρωπαϊκών προσπαθειών που υλοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις των κρατών - μελών, με τις Βρυξέλλες να συμβάλουν στον καλύτερο συντονισμό. Δεν γνωρίζουμε επίσης αν υπήρξαν ενδεχόμενες αδυναμίες ή λάθη που οδήγησαν τον έλληνα υπουργό Εξωτερικών να δηλώσει ήδη από τις πρώτες ημέρες των εχθροπραξιών ότι «ως Ευρώπη στην κρίση στο Σουδάν δεν έχουμε πάρει πολύ καλό βαθμό». Τα αποτελέσματα της ευρωπαϊκής δράσης δεν φαίνεται πάντως να δικαιολογούν μια χαμηλή βαθμολογία, τόσο ως προς τον αριθμό των απεγκλωβισθέντων όσο και ως προς την ταχύτητα της ευρωπαϊκής αντίδρασης που ήταν μεγαλύτερη εκείνης

των αμερικανικών ή των βρετανικών Αρχών. Η δράση των ευρωπαϊκών οργάνων αλλά και συνολικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των κρατών - μελών δεν είναι, και δεν πρέπει να είναι, υπεράνω κριτικής. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση βασίζεται στην εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων στην Ένωση και σε αντίθεση με άλλες «αυτοκρατορίες» η συμμετοχή είναι εθελοντική και μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακληθεί, όπως απέδειξε και το Brexit. Οι Βρυξέλλες δεν είναι η νέα Μόσχα που δίνει «γραμμή» την οποία οι δορυφόροι πρέπει να ακολουθήσουν πιστά. Ο δημοκρατικός έλεγχος της εξουσίας, εθνικής ή ευρωπαϊκής, αποτελεί ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα κάθε διακυβέρνησης που ελέγχεται δημοκρατικά και κατά συνέπεια έχει τη δυνατότητα να διορθώνει ενδεχόμενες αδυναμίες ή λανθασμένες επιλογές. Η αξιολόγηση συντελεί στη βελτίωση της διακυβέρνησης και ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών έναντι των θεσμών, εθνικών και ευρωπαϊκών, ενισχύοντας τη δημοκρατική διαδικασία.

Η «βαθμολόγηση» οποιασδήποτε ευρωπαϊκής δράσης ή

παράλειψης κινδυνεύει να είναι άτοπη αν δεν λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη δομή της ΕΕ. Πολλοί αναλιτές υποπίπτουν στο λάθος να συγκρίνουν τις ευρωπαϊκές δράσεις με αυτές των ΗΠΑ, παραγνωρίζοντας το γεγονός ότι οι ΗΠΑ είναι κυρίαρχο κράτος, κάτι που δεν ισχύει για την Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία, όπως την ονόμαζε ο Δημήτρης Τσάτσος. Η ΕΕ έχει εκείνες μόνο τις αρμοδιότητες που της έχουν ρητώς παραχωρηθεί από τα κράτη - μέλη.

Είναι βεβαίως απολύτως θεμιτό και θετικό να ζητάμε από την ΕΕ ισχυρότερη παρουσία στη διεθνή σκηνή, σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, ιδίως στις σημερινές εφιαλτικές συνθήκες παγκόσμιας αστάθειας. Δεν πρέπει όμως να προσδοκούμε ότι η ΕΕ θα μπορεί να εξυπηρετήσει στόχους και πολιτικές ενώ την ίδια στιγμή εμείς οι ίδιοι, δηλαδή τα κράτη - μέλη, δεν της δίνουμε τις αναγκαίες αρμοδιότητες και τα αναγκαία μέσα ώστε να ανταποκριθεί στις προσδοκίες μας.

Οι επιχειρήσεις απεγκλωβισμού πολιτών από μια εμπόλεμη ζώνη ανήκουν στην αρμοδιότητα και στην ευθύνη των Γενικών Επιτελείων Άμυνας των κρατών - μελών. Σε έναν παρεμφερή - αλλά διαφορετικό - τομέα, στην πολιτική προστασία, η ΕΕ έχει αναπτύξει τον, κατά γενική ομολογία, εξαιρετικά αποτελεσματικό Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας δείχνοντας την προστιθέμενη αξία της δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο δρόμος για μια ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική θα είναι μακρύς, αλλά η πορεία πρέπει να ξεκινάει άμεσα.

Ο Δημήτρης Κουκούλας είναι ειδικός σύμβουλος του ΕΝΙΑΜΕΤ. Διετέλεσε υφυπουργός Εξωτερικών και πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον Λίβανο, τη Βουλγαρία και τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη